

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2016-03-10

Närvarande: F.d. justitieråden Severin Blomstrand och Annika Brickman samt justitierådet Agneta Bäcklund.

Elsäkerhet

Enligt en lagrådsremiss den 25 februari 2016 (Miljö- och energidepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. elsäkerhetslag,
2. lag om ändring i ellagen (1997:857),
3. lag om ändring i lagen (1966:742) om hotell- och pensionat rörelse.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Johan Lundberg.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om elsäkerhetslag

1 §

I lagförslaget finns åtskilliga bestämmelser som gäller personskada och/eller sakskada. Olika uttryck för detta förekommer i lagtexten. En enhetlig benämning bör väljas.

Lagrådet föreslår att första stycket ges följande lydelse.

Denna lag syftar till att främja hög elsäkerhet och minska risker för att el orsakar personskada eller sakskada.

4 §

I paragrafen definieras elinstallationsarbete i tre punkter. Den första punkten har en så allmän och vidsträckt utformning att det kan ifrågasättas om inte de två följande punkterna omfattas av den första punkten och därmed är överflödiga.

Om punkterna behålls, föreslår Lagrådet att den första punkten ges följande lydelse så att den i formellt hänseende bättre överensstämmer med de andra punkterna.

1. att utföra, ändra eller reparera en elektrisk starkströmsanläggning,

Tredje punkten kan i förenklande syfte ges följande lydelse.

3. att koppla loss en elektrisk utrustning från en starkströmsanläggning som utrustningen är fast ansluten till.

5 §

I paragrafen finns en definition av ordet "yrkesperson". Definitionen tar sikte på personer som inte är auktoriserade elinstallatörer och som arbetar inom ramen för ett elinstallationsföretags egenkontrollprogram. Beteckningen "yrkesperson" framstår inte som särskilt träffande eller upplysande. Under föredragningen har anförts att "yrkesman" är den gängse beteckningen i branschen. Emellertid förekommer yrkesmän i andra branscher. Ett ord som anger vilken bransch det är fråga om, t.ex. "elektriker", vore att föredra.

6 §

Lagrådet föreslår att paragrafen ges följande lydelse.

Den som innehar en starkströmsanläggning ska se till att

1. det fortlöpande kontrolleras att anläggningen ger betryggande säkerhet mot personskada och sakskada, och
2. arbete som utförs på eller i anslutning till anläggningen görs på ett sådant sätt och utförs av eller under ledning av personer med sådana kunskaper och färdigheter att betryggande säkerhet ges mot personskada och sakskada.

7 och 8 §§

Enligt den föreslagna lydelsen reglerar 7 § situationen att en elektrisk anläggning kan vålla personskada eller sakskada eller driftstörning genom inverkan på en annan redan befintlig elektrisk anläggning.

Enligt 8 § är situationen den att en elektrisk anläggning kan vålla sakskada genom inverkan på en redan befintlig naturgasledning som det krävs koncession för enligt naturgaslagen (SFS-nummer bör anges i lagtexten). Vid föredragningen har upplysts att vad som avses är att en anläggning som tillkommer inverkar på en tidigare tillkommen anläggning resp. naturgasledning. Denna tidsmässiga aspekt bör uttryckas tydligare i lagtexten, t.ex. så att en nytillkommen elektrisk anläggning kan vålla personskada, sakskada eller driftstörning, resp. sakskada, genom inverkan på en redan befintlig anläggning resp. naturgasledning.

En fråga som bör besvaras under den fortsatta beredningen är vad som krävs för att en naturgasledning ska anses vara befintlig.

9 §

Lagrådet föreslår att uttrycket "i fråga om" ersätts med ordet "på".

12 §

I paragrafen föreskrivs att en innehavare av en tillkommen anläggning som ”genom bristande planläggning av anläggningens utförande eller på annat sätt” har orsakat att kostnaden för åtgärder enligt 11 § blivit väsentligt högre än nödvändigt, ska svara för merkostnaden. De citerade orden är överflödiga och kan utgå. Lagrådet föreslår att paragrafen ges följande lydelse.

Om en innehavare av en tillkommen anläggning har orsakat att kostnaden för åtgärder enligt 11 § blivit väsentligt högre än nödvändigt, ska innehavaren svara för merkostnaden.

13 §

I paragrafen förklaras vad det innebär att en anläggning har tillkommit och när den ska bedömas som ny. Förklaringarna ska användas vid tillämpningen av 7–12 §§. Ordet ”ny” förekommer inte i dessa paragrafer. Ordet ”tillkommen” finns bara i 11 och 12 §§. Under den fortsatta beredningen bör utvecklas hur paragrafen ska tillämpas och varför det görs en distinktion mellan en ”ny” och en ”tillkommen” anläggning. En särskild fråga i sammanhanget är varför en anläggning är ny bara om risken för skada eller störning ökar genom att anläggningen flyttas eller ändras.

16 §

I paragrafen föreskrivs i två stycken att den som på angivna sätt befattar sig med elektrisk utrustning ska se till att utrustningen uppfyller gällande säkerhetskrav. Första, men inte andra, stycket begränsas till användning inom landet. Det framgår inte varför begränsningen inte behövs vid installation av elektrisk utrustning. Om det inte är avsett, bör styckena kunna föras samman till ett stycke med t.ex. följande lydelse.

Den som för användning inom landet tillverkar, representerar den som tillverkar, importerar, distribuerar eller installerar en elektrisk utrustning ska se till att utrustningen uppfyller gällande säkerhetskrav.

17 och 18 §§

Enligt 17 § ska den som äger eller på annat sätt ansvarar för användningen av en elektrisk utrustning se till att den underhålls på ett godtagbart sätt och används på ett sätt som inte riskerar säkerheten. Med denna utformning blir straffansvaret vidsträckt och otydligt. Lagrådet föreslår att uttrycket "äger eller på annat sätt ansvarar för" ersätts av ordet "innehär" (jfr 6 och 19 §§).

19 §

Lagrådet föreslår att paragrafen utformas efter mönster av Lagrådets förslag till lydelse av 6 §.

20 §

I paragrafen finns bestämmelser om auktorisation av elinstallatörer. Det föreskrivs att auktorisation inte får ges den som har visat oskicklighet eller försummelse vid elinstallationsarbete. Frågan inställer sig om en försummelse eller oskicklighet ska vara diskvalificerande för all framtid.

26 §

Lagrådet föreslår att paragrafen ges följande lydelse.

Elinstallationsarbete ska utföras på ett sådant sätt att anläggningen ger betryggande säkerhet mot personskada och sakskada.

28 §

Lagrådet föreslår att paragrafen inleds på följande sätt.

Om en personskada eller sakskada orsakas av el - - -

37 §

Lagrådet föreslår att paragrafen ges följande lydelse.

Tillsynsmyndigheten har rätt att efter föreläggande få de upplysningar och ta del av de handlingar som myndigheten begär för tillsynen.

Ett sådant föreläggande gäller omedelbart och får förenas med vite.

39 §

I klarhetens intresse föreslår Lagrådet att orden "för provning" placeras efter ordet "exemplar".

47 §

Lagrådet föreslår att ordet "sådan" förs in före ordet "utrustning" sist i punkten 1 och att punkten 9 ges följande lydelse.

9. de slag av elinstallationsarbete för vilka auktorisation kan ges enligt 20 § andra stycket och de för vilka anmälan kan göras enligt 25 §,

52 §

Enligt paragrafen ska en elektrisk anläggning eller en elektrisk utrustning som varit föremål för brott enligt lagen förklaras förverkad. Under den fortsatta beredningen bör klargöras vad det i detta sammanhang innebär att egendom " varit föremål för brott".

53 §

I paragrafen föreskrivs att tillsynsmyndighetens beslut enligt ett antal uppräknade paragrafer får överklagas. I uppräknningen ingår inte 46 §. Lagrådet förutsätter att det är ett förbiseende och att beslut i fråga om dispens i enskilda fall ska få överklagas.

Förslaget till lag om ändring i ellagen

11 kap. 12 a §

Lagrådet föreslår att paragrafen ges följande lydelse.

Bestämmelser om ansvar för skada som orsakas av el finns i elsäkerhetslagen (2017:000).

Förslaget till lag om ändring i lagen om hotell- och pensionat rörelse

18 §

Lagrådet föreslår att paragrafen ges följande lydelse.

Till penningböter döms den som inte fullgör anmälningsskyldighet enligt 8 §.